

**UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT „ION CREANGĂ” DIN
CHIȘINĂU**

**FACULTATEA PSIHOLOGIE ȘI PSIHOPELAGOGIE SPECIALĂ
CATEDRA PSIHOPELAGOGIE SPECIALĂ**

**ASISTENȚA COMPLEXĂ A COPIILOR CU
CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE ÎN MEDIUL
EDUCAȚIONAL INCLUZIV**

MATERIALELE CONFERINȚEI ȘTIINȚIFICE INTERNAȚIONALE

CHIȘINĂU, 10 decembrie, 2020

Aprobate și recomandate spre editare în cadrul ședinței Senatului Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, din 26 noiembrie 2020, proces-verbal nr. 4

Coordonatori științifici:

Racu Aurelia, dr. hab., prof. univ.

Stempovschi Elena, dr., lector univ., UPSC „Ion Creangă”

Ciobanu Adriana, dr.psihol., conf.univ., UPSC „Ion Creangă”

Ciubotaru Natalia, lector univ., UPSC „Ion Creangă”

Recenzenți:

Goncearuc Svetlana, dr. prof.univ., USEFS

Vîrlan Maria, dr.psihol., conf.univ., UPSC „Ion Creangă”

Tehnoredactare computerizată

Natalia Ciubotaru, lector univ., UPSC „Ion Creangă”

"Asistența complexă a copiilor cu cerințe educaționale speciale în mediul educațional incluziv" (2020 ; Chișinău). Materialele conferinței științifice internaționale "Asistența complexă a copiilor cu cerințe educaționale speciale în mediul educațional incluziv", Chișinău, 10 decembrie 2020 / coordonatori științifici: Racu Aurelia [et al.] ; comitetul științific: Racu Aurelia [et al.] ; comitetul organizatoric: Racu Aurelia [et al.]. – [Chișinău] : S. n., 2020 (Tipogr. UPS "Ion Creangă"). – 575 p. : fig., tab.

Antetit.: Univ. Ped. de stat "Ion Creangă" din Chișinău, Fac. Psihologie și Psihopedagogie Spec., Catedra Psihopedagogie Spec. – Texte : lb. rom., engl., rusă. – Rez. paral.: lb. rom.-engl., rusă- engl. – Referințe bibliogr. la sfârșitul art. – 100 ex.

ISBN 978-9975-46-480-2.

376(082)=135.1=111=161.1

A 86

COMITETUL ȘTIINȚIFIC AL CONFERINȚEI:

RACU Aurelia, dr. hab., prof. univ., UPS “Ion Creangă”, Chișinău

СИНЁВ Виктор Н., доктор педагогических наук, действительный член НАПН Украины, профессор НПУ им. «М.П.Драгоманова», Kiev.

POPOVICI D.VI. profesor universitar, profesor emerit al Universității din București. Universitatea din București, România

RUSNAC Virginia – dr., director, Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică, Chișinău

VÎRLAN Maria – dr., Decan al Facultății Psihologie și PPS, UPS “Ion Creangă”, Chișinău

СЮБАНУ Adriana – dr., șef catedră Psihopedagogie Specială, UPS “Ion Creangă”, Chișinău

MAGNUSON Magnus, PhD in special education, Stockholm University, Suedia.

АФУЗОВА Анна В., кандидат психол. наук НПУ им. «М.П.Драгоманова», Киев, Украина.

ХАНЗЕРУК Лилия, канд. педаг. наук, НПУ им. «М.П.Драгоманова», Киев, Украина.

KALINICOVA MAGNUSON Lia, PhD in special education, Department of Education at the Faculty of Education and Business Studies of the University of Gävle, Sweden.

СЮБОТАРУ Natalia, lector univ., UPSC „Ion Creangă”

COMITETUL ORGANIZATORIC AL CONFERINȚEI:

RACU Aurelia, dr. hab., prof. univ.

СЮБАНУ Adriana, dr.psihol., conf.univ., UPSC „Ion Creangă”

STEMPOVSCHI Elena, dr., lector univ., UPSC „Ion Creangă”

СЮБОТАРУ Natalia, lector univ., UPSC „Ion Creangă”

СИНЁВ Виктор Н., доктор педагогических наук, действительный член НАПН Украины, профессор НПУ им. «М.П.Драгоманова», Kiev.

POPOVICI D.VI. profesor universitar, profesor emerit al Universității din București. Universitatea din București, România

MAGNUSON Magnus, PhD in special education, Stockholm University, Suedia.

АФУЗОВА Анна В., кандидат психол. наук НПУ им. «М.П.Драгоманова», Киев, Украина.

ХАНЗЕРУК Лилия, канд. педаг. наук, НПУ им. «М.П.Драгоманова», Киев, Украина.

KALINICOVA MAGNUSON Lia, PhD in special education, Department of Education at the Faculty of Education and Business Studies of the University of Gävle, Sweden.

CUPRINS:

Rusnac Virginia Implementarea educației incluzive în Republica Moldova: provocări, realizări și viziuni	8
Синев Виктор Н. Обеспечение качества образования детей с особыми потребностями в инклюзивной среде	19
Popovici Doru Vlad, Agheană Viorel Formarea specialiștilor din domeniul educației incluzive prin programul de master psihopedagogia școlii incluzive	25
Magnusson Magnus, Kalinnikova Magnusson Liya Special education – a concept in the eye of the hurricane	31
Sharon Rose Inclusion through communication – the observations of a speech and language therapist	38
Popovici Doru- Vlad, Stan Sabina-Veronica Rolul terapiei ocupaționale în integrarea socială a persoanelor vârstnice	44
Racu Aurelia Aspecte pedagogice de organizare a asistenței complexe a studenților cu dizabilități în instituția universitară	49
Buică-Belciu Cristian Dificultăți diagnostice în identificarea elevilor supradotați cu tulburări de învățare	58
Linca Florentina Ionela, Budisteanu Magdalena Atitudinea cadrelor didactice cu privire la integrarea elevilor cu ADHD în școala de masă	64
Agheană Viorel, Popovici Doru Vlad Aspecte privind tulburările de comportament la elevii cu dizabilitate intelectuală	68
Bulat Galina Sistemul multi-nivelar de suport pentru copiii cu cerințe educaționale speciale	75
Заплатинская Анна Современные аспекты организации инклюзивного образовательного процесса в Украине	80
Gavriliță Lucia Implicații ale stresului parental ca reacție în procesul de educație a copilului cu afecțiuni neuromotorii	87
Oprișan Emilia, Vartic Valentina Exemple de bune practici în România - integrarea elevilor cu tulburări specifice de învățare în școala de masă	96
Belibova Silvia Formarea cadrelor didactice în domeniul educației incluzive în Republica Moldova	102
Cucu Camelia-Daniela, Popovici Doru Vlad Aspecte ale integrării sociale ale persoanelor cu accident vascular cerebral	108
Pop Violeta Ferestre către copilul cu cerințe educaționale speciale	114
Базыма Наталия Развитие речевой активности у детей с аутизмом	120
Анцибор Людмила М., Гуркова Мария В. Мультидисциплинарный подход в обучении функциональному праксису (навыку) детей с аутизмом в школе	126
Афузова Анна Формат легкого чтения: доступность информации для лиц с инвалидностью	134
Коломиец Юлия В. Стратегии сенсомоторного развития детей с ООП	140
Maximciuc Victoria, Corcevoi Nadejda Problema de asistență psihopedagogică la distanță a copiilor cu tulburări din spectrul autist în condițiile Covid-19	145
Качуровская Оксана Информационно-коммуникативные технологии в инклюзивной образовательной среде	151

Федоренко Марина, Федоренко Мирослав Особенности психологической готовности детей с особыми образовательными потребностями к инклюзивному обучению	157
Ponomari Dorina, Olărescu Valentina Manifestări emoționale la preșcolarii cu tulburări de limbaj	163
Пионтковская Галина С., Кузьминская Евгения А. Использование традиционных и инновационных технологий обучения грамоте учащихся специальной школы.....	169
Погорлецки Ала Применение методов кинетотерапии в комплексной реабилитации детей со специальными потребностями	176
Чепурна Людмила, Матеюк Елизавета Сказкотерапия как средство развития речи детей старшего дошкольного возраста с интеллектуальными нарушениями	181
Омельянович Ирина Определение уровня готовности ребёнка с особыми образовательными потребностями к обучению в инклюзивном образовании (педагогическая диагностика)	186
Stempovscaia Elena Aspecte de informare și consiliere pentru părinții care educă copii cu dizabilități	192
Bodorin Cornelia, Ciubotaru Natalia Metode eficiente de antrenament auditiv-verbal. Metoda Ling	199
Шеремет Мария К., Супрун Дарья Н. Объективная реальность интеграции теории и практики в системе профессиональной подготовки в контексте социальной сплоченности	206
Dorothy Fraser Scotland's curriculum for excellence: aspiration to enable all children to develop their capacities as successful learners, confident individuals, responsible citizens and effective contributors to society	212
Liya Kalinnikova Magnusson Инклюзивное высшее образование: контекст и модель Швеции	215
Ababii Oleg Organizarea procesului recuperării copiilor cu deficiențe mintale severe prin intermediul alternativei educaționale de pedagogie curativă în complexul "Orfeu"	226
Ковальчук Жанна Определение значения источников научной информации для дальнейшего развития научных исследований в области специального образования	234
Горлачѐв Александр С. Особенности формирования профессионального мастерства по дактильной и мимико-жестовой речи у студентов-сурдопедагогов	239
Timuș Angela Atitudinea cadrelor didactice față de integrarea copiilor cu deficiențe mintale și de auz	244
Ciobanu Adriana, Apostol Elena Dezvoltarea personalității la elevii cu dizabilitate de auz pentru incluziunea școlară de succes	257
Кравец Нина, Матющенко Ирина Воспитание эмпатии на уроках украинской литературы посредством инновационных технологий у школьников с интеллектуальными нарушениями	263
Vartic Valentina, Oprișan Emilia Provocări și adaptări în practica profesională din domeniul psihopedagogiei speciale, în contextul actual	268
Sîrbu Adriana Evelina, Pîrvan Mariana Abilitarea copiilor cu CES prin noi tehnici de lucru ..	273

Даниленко Светлана А., Димидевски Оксана В. Социально-психологическое сопровождение адаптации учащихся с особыми образовательными потребностями в условиях вспомогательной школы	277
Luchianenco Lilia Valorificarea diagnosticării precoce și a terapiei integrate, într-un sistem multidimensional, a copiilor cu dislalie polifonematică	283
Федорчук Лилия П. Эмпатия как компонент профессиональной компетентности медсестер инклюзивных учебных заведений	289
Bezem Ana-Maria, Perspective neuropsihologice în abordarea tulburărilor specifice de învățare (TSI)	295
Pleșca Maria Dezvoltarea toleranței în mediul educațional incluziv	304
Раку Аурелия И., Нестерюк Анастасия А. Развитие толерантности у учащихся в школе – психо-социальная база инклюзивного образования	309
Olărescu Valentina Reabilitarea vocii la copii cu afecțiuni organice ale laringelui	314
Ciobanu Adriana, Ghergheligiu Angela Bilingvismul în tulburarea spectrului autist	317
Racu Sergiu Repere teoretice și practice ale asistenței psihopedagogice în învățământul universitar incluziv	322
Cucer Angela, Leuțanu Gabriela Specificul dezvoltării afectivității la copiii cu dizabilități intelectuale	329
Ciobanu Adriana, Popovici Marcela Stresul profesional și efecte sale asupra logopezilor școlari	336
Ciubotaru Natalia, Balanici Valeria Modele de diagnostic și prevenție precoce în dizabilitățile auditive	343
Dița Maria, Negrea Adelina, Atitudinea societății față de integrarea socială a copiilor cu cerințe educaționale special	354
Maximciuc Victoria, Corcevoi Nadejda Dezvoltarea psihomotricității la copiii cu dizabilitatea mintală	361
Anghel Maria Laura, Prună Nicoleta Daniela Bune practici ale educației speciale și incluzive	366
Rotaru Maria Definierea și explicarea cauzalității dislexiei	373
Чуботару Наталья, Глазунова Анна Теоретические представления о личности ребенка с нарушениями слуха	381
Bărbuceanu Iuliana Dezvoltarea afectivității la copiii cu tulburări de limbaj	386
Bruja Carmen-Vasilica Educația incluzivă – probleme actuale, experiențe și perspective	392
Bîțca Lucia Comunicarea nonverbală ca formă de socializare și educare a copiilor cu CES	399
Короткова Александра, Дубовик Елена Особенности дефицита зрительного и слухового внимания детей с СДВГ	406
Crîșan Elena, Stratan Valentina Rolul computerului în acordarea serviciilor de sprijin elevilor cu CES	413
Чуботару Наталья Гырдева Татьяна Специфические предпосылки проблемного поведения у детей с расстройством аутистического спектра	419
Mocanu Cornelia Rolul activităților extrașcolare în integrarea socio-profesională a copiilor cu dizabilități mintale	426
Tăbăcaru Ionel Importanța formării cadrelor didactice din România în spiritul educației incluzive	432
Munteanu Natalia Aspecte teoretice privind incluziunea socio-educatională a tinerilor cu dizabilități în mediul academic	437

Balan Aurelia, Romanciuc Xenia Rolul familiei în integrarea copiilor cu CES	441
Georgescu Patricia-Maria Diversitatea umană	448
Toma Ovidiu-Marius Dimensiunea de gen în curriculumul specific învățământului special din România	452
Stanciu Mirela Performanța profesională a profesorului din învățământul special	459
Желяскова Светлана Синдром дефицита внимания и гиперактивности как педагогическая проблема. Работа специального психопедагога с педагогическим составом учебного заведения	463
Batog Mariana Societăți favorabile incluziunii: preocupări și realizări	469
Nicolescu Alexandra-Cristina Terapia prin dans și mișcare – un instrument util în terapia copiilor diagnosticați cu ADHD	476
Ion Felicia Asistența psiho-logopedică a copiilor cu autism	480
Cebotaru Nina Evoluția paradigmei competenței comunicative	486
Hoidrag Traian Particularități ale consilierii adolescenților cu dizabilități și consum de droguri	492
Georgescu Maria Modele de abordare a dizabilității	499
Ursu Miluța Modele de organizare a învățământului integrat	503
Diță Iris Ionelia Aspecte ale teoriei și practicii în sistemul formării profesionale a specialiștilor în domeniul educației inclusive	509
Sava (Sandu) Gabriela, Solontai (Botezatu), Iuliana-Gabriela, Pătrășcoiu Loredana-Adriana Rolul educației nonformale în incluziunea socială a copiilor deficienți de auz	515
Andronache Roxana Intervenție și educare a copiilor cu CES proveniți din familii socialmente vulnerabile	521
Iusco Ioana Maria Importanța familiei în integrarea copiilor cu CES	526
Pungilă Damaris, Borca Claudia Tehnologii inovative în educarea copiilor cu ces în contextul actual	533
Ghiță Maria Georgeta Procesele socio-afective asociate conflictelor la adolescenții supuși bullying-ului	538
Sanda Olguța Inteligența emoțională în succesul școlar	544
Urea Ionela Roxana, Măcelaru Mihaela, Nicu Alexandra-Nicoleta Cooperarea între adolescenții tipici și cei cu diferite deficiențe în cadrul activităților de voluntariat	548
Mîslițchi Valentina, Saviuc Elena Valorificarea practicilor incluzive în vederea optimizării incluziunii sociale a copiilor cu CES	555
Antoci Diana, Isac Olga Psihomotricitate: perspective de aplicare în abordarea copiilor de vârstă preșcolară	561
Tatiana Nagnibeda-Tverdohleb Activitatea cadrelor didactice de sprijin-aspect important în educația incluzivă	568